

Editorial

La Pissarra número 71, publicada el maig de 1994, anava dedicada a Joan Fuster. Va ser una publicació conjunta d'Al·lioli-Quaderns d'ensenyament del País Valencià, EH-Revisita d'ensenyament de Catalunya i l'STEI Intersindical; i comptà amb la col·laboració d'un gran nombre de persones d'arreu dels territoris de parla catalana.

Conscient de la vàlua de tots aquells articles i, sobretot, de la vigència del pensament, l'anàlisi i les intuïcions de l'escriptor de Sueca, hem considerat que la millor manera de presentar aquesta edició del 2022, en el centenari del naixement de Joan Fuster, és amb un recull d'extractes d'alguns articles publicats fa 28 anys que segueixen en plena vigència. Tot seguit els teniu:

Joan Fuster va ser per a nosaltres mestre i amic, d'ell hem après, amb ell hem après. Va ser mestre sense voluntat de ser-ho, un mestre improvisat en un país sense consciència. Ja fa temps que va escriure "la meua posteritat serà de paper". Nosaltres pensem que no ha de ser únicament així, la "posteritat" ha de ser també d'idees, de consciència, d'entendre la nostra realitat, d'analitzar-la, de retrobar il·lusions en el futur d'una terra, la nostra. (Editorial a càrrec de Joan Blanco, Pere Polo i Juanjo Falcó)

Diu Josep Pla: "Si a les Illes F. de B. Moll ha estat el primer element pràcticament integrador a gran escala, de la nostra àrea lingüística, Joan Fuster ho ha estat - i ja veient les coses des del punt de vista polític - a València. Aquesta és la feina decisiva que hi ha a fer: crear la unitat de la nostra àrea lingüística. (Antoni Artigues)

... quaranta anys després, podem comprovar com ha funcionat la denominació de Països Catalans dintre del nou context polític, econòmic i cultural de la Unió Europea. Res més definidor de la nostra realitat que aquesta denominació que, a més, lliga perfectament tant amb la nostra regionalització geo-estratègica - Catalunya-nord, Principat, País Valencià i les Balears: zona mediterrània - com amb el projecte polític de bastir una nova Europa. (Alfred Agustí)

Com tot bon profeta, no fou escoltat per una part de la seva terra, que cremà la seva efígie en una falla els primers anys setanta.

Avui podem comprovar, amb certesa, que l'aforisme de Fuster escrit a primera pàgina de Judicis Finals esdevenia una profecia. Fuster, mesura de catalanitat, de valencianitat, de treball, de lucidesa, de laïcitat, de modèstia patriòtica, de lliurament. (Joaquim Arenas)

...és un dels intel·lectuals més sòlids, més importants - si no el que més - de la Renaixença ençà. I encara des de més lluny. Un intel·lectual del qual, un poble que tingués consciència de ser-ho, hauria de sentir-se cofoi i satisfet. I no sols això. Hauria de treure profit de tota la seua obra, de tot el seu pensament, de totes les seues reflexions. (Francesc de P. Burguera)

Ara, el nostre repte universitari és estudiar i difondre l'obra de Fuster. Llegir-la és un exercici intel·lectual gratificant. Estudiar-la i difondre-la, un deure de gratitud. (Antoni Ferrando) Amb escepticisme o sense, Joan Fuster va tenir la pretensió d'entendre el món. Entendre, com a mínim, el món que tenia més a prop i a l'abast. Entendre'l sense metafísica, a partir de la realitat més concreta i objectivable. És així com va arribar a entendre el seu país com a poble. (Joan Guitart)

Qualque cosa en comú tendran l'aparició l'any 1962 de "Nosaltres els valencians" i la creació d'una entitat que, denominada Obra Cultural Balear i com el seu nom indica, havia de dedicar la seva activitat a promoure la llengua i la cultura catalanes a les Illes Balears i des de les Illes Balears. (...) Joan Fuster ens va ajudar a tots a ser més conscients de formar part d'un sol poble, i el nom i la idea d'uns Països Catalans lliures és - d'una manera o altra - avui encara ben viva. (Antoni Mir)

Des de l'STEI Intersindical, l'any del centenari de Joan Fuster, ens afegim a les paraules que deia el 1994 el membre de la Junta directiva d'Escola Valenciana Vicent Romans: no tenim més remei; tenim tota l'obligació de reconèixer i fer conèixer la universalitat de l'obra i de les actituds de Joan Fuster i de treballar per una escola que permeti l'aparició de nous "Fusters". Davant la reculada en l'ús de la llengua catalana en tots els territoris del domini lingüístic i l'amenaça de l'extrema dreta a l'estat espanyol que ens vol anorrear com a poble, hem de reivindicar més que mai la figura de Joan Fuster i mantenir-nos units i fermes en la idea de Països Catalans. De nosaltres depèn que la nostra societat pugui conèixer el seu gran mestratge. ■